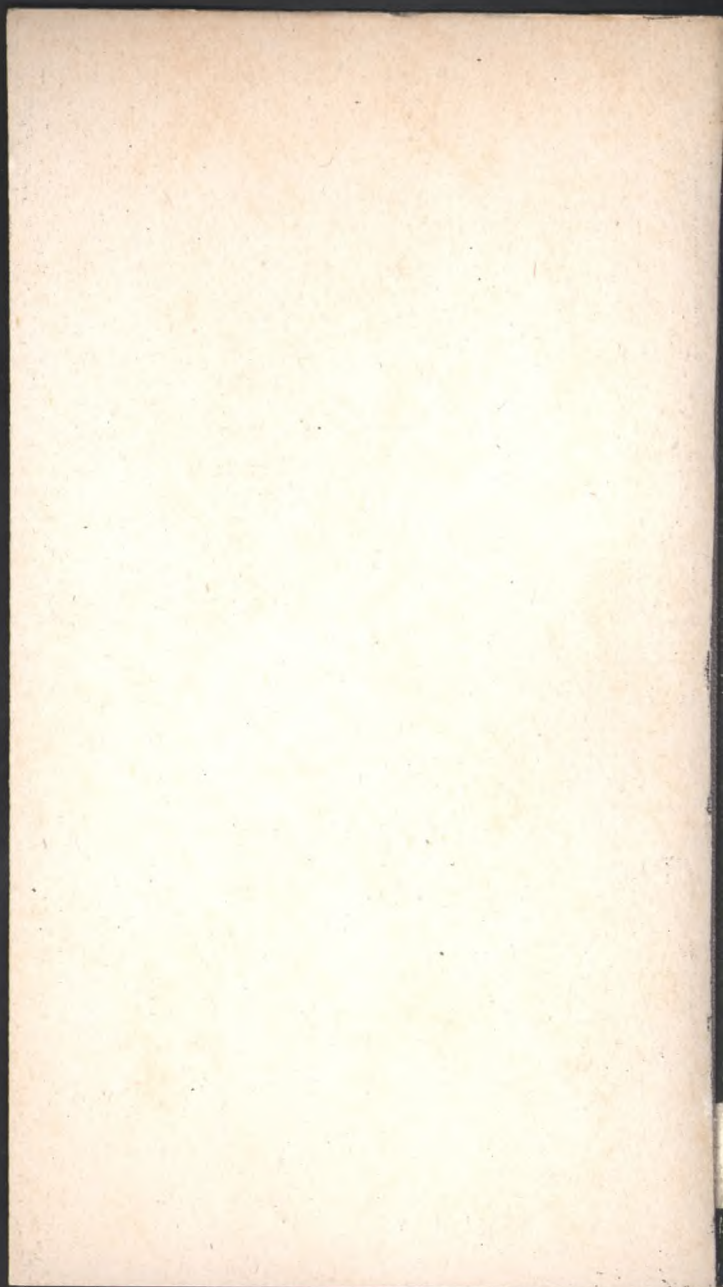
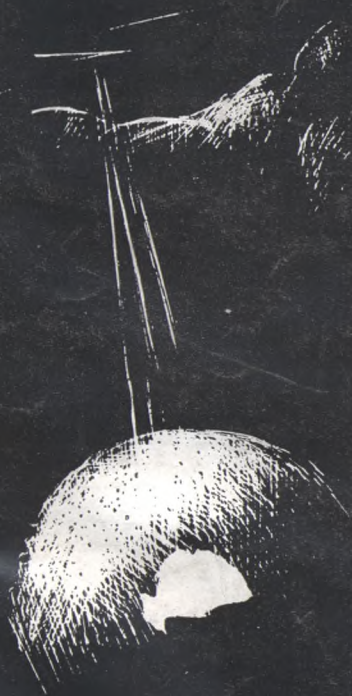

134.395

4395

TÉREY SÁNDOR

FELTÁMADÁS

FELTÁMADÁS
KÖLTEMÉNY

I. KIADÁS 1919 DECEMBER

II. KIADÁS 1921 JANUÁR

TÉREY SÁNDOR

FELTÁMADÁS

III. KIADÁS

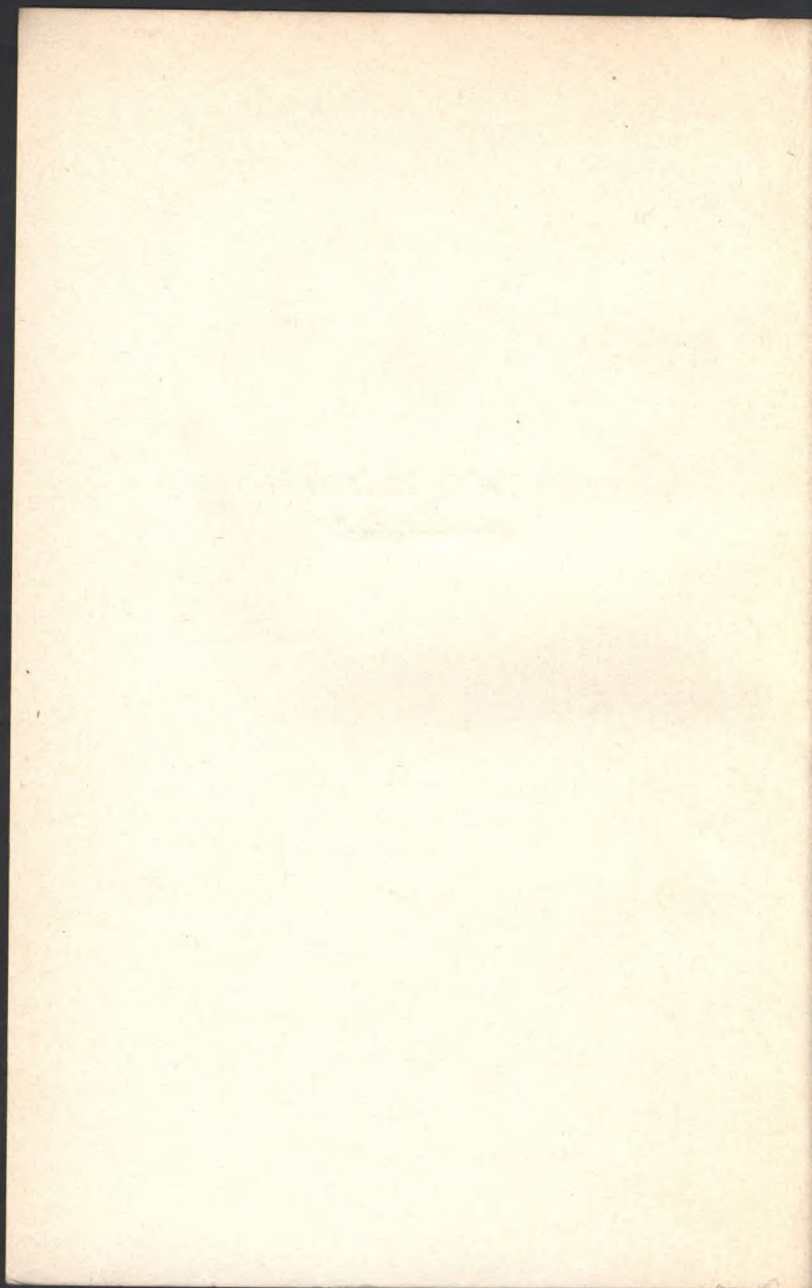
GERGELY R. KÖNYVKERESKEDESE KIADÁSA
BUDAPEST 1942

134395

*Hellas irodalmi és nyomdai rt. Budapest.
Felelős nyomdavezető: Szeverényi József*

*Erdély küzdő és bízó
magyarságának!*

I. RÉSZ.

I.

1. Páris, föld büszke királynője,
hiságból van köntösöd.
Vonatom győzelmed hője
fütötte tán, hogy úgy szökött
a Rajna partján. Vas szívében
forrongott a gloire-tudat,
— s láttam a nagy folyam vizében
rongyot, hullát s vérfoltokat.

2. Ott álltam gyermeknél balgábban
előtted Boulevard St. Michel,
— vonattól még dermedt a lábam —
hol Szajmán vén híd átível.

Kastélynál, lila ujjasában
 állt hősöd így, jó Stendhalom,
 Rénalné rámosolygott lágyan...
 ám nem erről szól most dalom.

3. Költő testvérem járt sok erre,
 inni zöld mérged mámorát,
 röpülni a Chaussée d'Antinre,
 bejárni utcáid sorát,
 a Café de la Paixban esten
 nézni a sürgő életet
 s meghalni itt, vagy Budapesten
 „... 36. szám, harmadik emelet...”

4. Erdély hegy-völgye, Alföld síkja
 hozzád küldte baljós fiát,
 ki sáros falvakba taszítva
 rád majd örök átkot kiált,
 szívében ujjongó zenét
 elnémít egy busongó nóta,
 és elmulást kongat feléd
 „a notredamei toronyóra”.

5. „Kunfajta, nagyszemű legény“
 itt várt rád új, vad riadó,
 hogy lenne drága, messze fény,
 Fároszként utat mutató.
 Próbált fehér kaméliákat
 ültetni rajtad Hortobágy,
 de nálunk tüzes lélek átfagy
 s ölébe vár kórházi ágy.

6. Vén templom oltárfénye lobbant
 át színes ablaküvegen,
 feléd hány szív ütemje dobbant...
 Páris!... te nézted hidegen.
 Az öt sous láda áll a parton,
 lelkek ódon könyvtemetője,
 — Fáklyám ma még magasba tartom,
 holnap pernye marad belőle.

7. Mi göggel vágtam ki a franknak
 ha kérdezé hazám: „Magyar!“
 s ő mintha ülne trónján rangnak,
 mint barbárokról így hadar:

„Mióta laknak Európában?
 Kőházakban? Szép délibáb
 pompázik-e még a pusztában?“
 — Sírva vígadjunk legalább!

8. Voltaire, Rousseau és France hazája!

Azt hittük, testvér vagy velünk,
 felgyul majd lelked ősi lángja,
 szabadságért ha felkelünk.
 A hármaz ige büszke népe,
 kinyujtod majd felénk kezéd...
 — Jött helyetted fajod szemétje
 s ez az álmunk is elveszett...

9. Hogy elrajongtunk véled drága

szemünknek fénye, Budapest!
 Tűz szökkent rá a büszke várra,
 utcát, folyót pirosra fest.
 Széttépett országunk fekélye,
 mind izzóbb, lázasabb a seb,
 már üszkös lett gennyes szegélye,
 majd hulló vérét nyalja eb.

10. Fekete zászlód Sors, ne lengesd,
 bujdos a keserű pohár,
 kürtöddel a riadót zengesd,
 van még, ki jobb jövőre vár?
 Ne lásd a szégyen lobogóit
 fehérteni a házakon,
 még lángol bennünk sóvárgó hit,
 fojtott düh, néma fájdalom.
11. Költők, ti század lelkét keltők,
 miért e csüggedt hallgatás?
 Oh, arcuk mind homályba rejtők,
 hogy könnyük meg ne lássa más.
 Álltunk az élet hegyfokára,
 világgal egy testvérszívek,
 — ma lenézett, szegény nép bárdja,
 dalolni, jaj, ma nincs kinek.
12. A bitorló véres csizmákkal
 testünk-lelkünkön áttapos,
 s mi marjuk egymást! Néma váddal
 üzen ránk Olt, Hernád, Maros.

Mint gazda, akinek vetését
jég verte s most pusztítani kezd
taposva megmaradt kevését...
— Uristen, miért tetted ezt?

13. Nincsen ország és nincs szemérem,
magyar magyart átkoz s elád,
felbuggyan minden, ami szégyen,
harsog gyűlölködőn a vád.
Láttam, mosolyra hogy torzultak
a bosszúk mérges ráncai,
nemes csuklók, hogy kimarjultak
tőletek, fogság láncai...

14. Táltosaid jós lelke száll meg,
mint ki mély sírba rejtezett,
idő, futó idő, oh állj meg,
hadd lássam izzó lelkedet.
De sok a sír, kevés az ember,
ne bánd, ha gúny, közöny ha vár rád,
Költő! csak fúdd szent gerjelemmel
a Feltámadás trombitáját!

II.

1. Hôtel des Mathurinbe' laktam.
E hely poétának való.
Kis kabaré zendült alattam.
Az ablak, mint nagy hangfogó,
átszűrte a sikoltó lármát,
hozzám csak halkult dal hatolt,
míg főmet hűsölték a párnák,
muzsika *álomba* dalolt.

2. S egyszerre úgy volt, hogy ott álltam
egy utca mélyén, szegleten,
a sűrülő nehéz homályban
és átölelt a végtelen.

Mintha roppant színházba volnék,
 minőt nem látott senki más.
 Nagy csönd. Ha most egyet tapsolnék,
 kezdődnék az előadás.

3. Két utcasor volt páholy helyett,
 sok emelet, sötét falak,
 de minden függöny leeresztett,
 nincs nesz, sem suttogó szavak.
 Itt-ott egy lámpa csillan-villan,
 most lesz az első jelenés?
 Kacaj zeng... Űgye álmainkban
 könny jót jelent, gyászt nevetés...?

4. Nagy, idegen utcákon jártam,
 köszöntöttek az emberek,
 de mind ólmosabb lett a lábam,
 mind kevesebbet ösmerek.
 Néha úgy rémlett, könyvben, képben
 már láttam én ez arcokat,
 — ha szóltam, elfoszlott setéten,
 mint fény ha gyul és lelohad.

5. Lépéseim is elhalkultak.

Árnyékom eltűnt. Mély kutak
 csobogtak. Kerestem ki-utat,
 szemem Göncöl után kutat.
 De idegen volt ez az égbolt,
 jó csillagomra sem lelek,
 káprázat ez? avagy *elég* volt
 s már visszatérnem nem lehet?

6. Oh habzó élet éjszakája,

oh gyönyörű, bolond, hazug!...
 Kéjt s rongyot hord a Szajna háta,
 mélyéből holtak vádja zúg.
 A Notredamenak komor arca
 kőszívatagon messze néz —
 s most... acéllapon gyémánt karca,
 feltündökölt a Jelenés.

7. Honnan jött? A hullámtörőkből?

a Montemartre dombjairul?
 a Morgueból? a sötét hídfőkből?
 vagy lentről, hol hab habra hull?

Mert láttam, a folyó szegélye,
mint nagy viharban, fodrosult,
örvénylett titkos öle, mélye
s jelenné lett minden, mi mult.

8. Megnőtt a folyam, mint a tenger,
eltűntek utca és sziget,
éreztem remegő kezemmel
az áramló, zajló vizet.
Fehér hajó vált ki az éjből,
karsú törzsű. Jött csendesen,
olyan volt, mint finom, fehér tüll
sötét koporsófedelen.

9. Lassan úszott, fehér vitorlák
lobogtak, a csodás hajó,
lángokból font az égő korlát,
s a habból visszavillanó
tűz színezte fedélzeteknek
árnyakkal terhes sok sorát,
néma kezek horgonyt vetettek
s egy hang így szólt: „Álmodj tovább!”

10. Ott voltak mind. Hűvös babérral
 körített soknak homloka.
 Kenyért nekik vékony karéjjal
 szegtek. Rossz életek sora
 várt rájuk, mert újat akartak,
 a sors hányat útszélre vágott,
 pusztáján a konok magyarnak
 rajongó, élő délibábok!
11. Ott voltak mind. Lehajtott csuklya
 rejtezte azt a krónikást,
 aki nevét titokba csukta,
 hogy arcát soha meg ne lásd.
 Húros hangszer lantos diáknál,
 vén fóliánsban szerelem
 rózsája „Aranyom, virágszál,
 óh gombom, ágam, levelem...”
12. Ott volt ő is, testvérem-költő,
 pihen vasobeliszk alatt,
 rímbe Hymettus mézét ejtő,
 kit üldözött a vaskalap,

mert újat bátorolt e földön,
 ahol tombol a gyűlölet,
 bátor magyar szót gálya, börtön
 és vértanu-halál követ.

13. Oh szüreti víg alkonyóra,
 fehér bakar, pirós gerezd!
 Gazda, hogy kelne virradóra,
 cselédet aludni ereszt,
 míg ő hű latin költőjével
 késő éjjélig elmulat,
 keresvén álmodó szemével
 ég rejtelmét, a tejutat...

14. Költő örök tragédiája,
 ha meg nem ért saját korod,
 bezárkózva egy szűk világba,
 művészet szent selymét fonod,
 kibontják késő nemzedékek
 a drága kelmét... fel nem íled,
 ki örök éjszakán pihen
 falusi sírkert mélyiben.

15. Balladák arany-hegedőse,
szétzúzott népedre tekints!
Elpusztult annyi lángja, hőse,
te szent kapocs vagy, drága kincs
Míg száli dalod a hegyek alján,
próbálhatjátok darabolni
országunk kínzó, konok, balgán:
„Nem engedi azt soha Toldi!”

16. Oh költő, akinek nevére
„lángolunk, sírva fakadunk“,
szétszórva, gyászba, könnybe, vérbe,
viharban állunk egymagunk.
Láthatatlan szemeid fényét
érzem most rámsugárzani?
Világ szegi az este szélét,
mint fehér angyal szárnyai.

17. Tort ülni jöttek? Révedezve
néztem a sillámló habot,
barázdát, melyen rengedezve
himbálóztak a csillagok.

A hajó úszott lassan-lassan,
mint tűnő emlék-suhanás,
Nem mondható emberszavakban,
milyen volt az a Látomás.

18. Piros kacagással üzent ki
messziről a Vörös Malom,
a hajó halkán huzott. Senki
se látta, csak a sok halom
a parton, kőből, romból, szénből.
Mogorván tekintett le rám
a sárga hold a felhős égből
és felmeredt a Notredame.

III.

1. A hideg kőpárkánynak döltem,
nem volt se tűz, se hang, se szín
Imbolygó köd szállott előttem,
s a vizen, vélem szemben im
egy ember állott. Mély szemébe
nem élet volt, csak lángolás,
ma sem tudom, való volt végre,
avagy jós ébren-álmodás.

2. Köpenyem földrehullott ottan,
átjárt a hűvös fuvalom,
hangosan nevét kiáltottam,
feléje tartam két karom.

Ma sem tudom, nem önnöntestem
volt, mely a vízben tükrözött?
Mert hánykodtam azon az esten
kétség és vak remény között.

3. A Napkirály fénylő házában
most labdázna az emberek,
a győzelem véres lázában
voltak és lesznek nemzetek.
Fölkelt tán hajnala csodáknak?
Népem lelkéből lelkezett
szent sorsok most Párisban járnak
hogy bennünket segítsenek?

4. S a nevét kiáltottam újra:
„Igéd jós, hadd hallanom!
Lélek vagy? Szólj!” Elhalványulva
láttam, hogy jár a hüs habon.
„Sötét jelirását jövőnknek
te fejtheted csak meg, felelj!
Kik halálból is visszajöttek,
ti tudjátok, mit mond a jel.”

5. „Néma testvér, nemzetem lelke,
segíts meg engem, Mentorom,
nem tiszta lány szelid szerelme,
mely Dantét vitte egykoron,
oh nem kaland, mely idevágott,
sorsok és emberek felett:
szívemben csak egy kis világot
hordok: pusztuló nemzetet.
6. „Páris, Páris! Csurog arcunkról
a könny s a vér, együttfolyó,
jöttem, hol ítélnék sorsunkról
tudni, hármass bére, négy folyó
hona új, szebb életre kel,
avagy „népek veszik körül
a sírt, hol nemzet süllyed el
s miljók szemében gyászkönny ül?”
7. „Elcsüggedt, fáradt most a népem,
zsibbadt szívű, konok, fagyos,
hadd gyujtsak új lángot szívéber,
dérment mezőin harmatos

virág hadd nyisson. Friss színekben
szivárványoljon napsugár,
hitnek bizakodó szívekben,
hit, mely feltámadásra vár.

8. „Szent lelked szálljon rám kicsinyre,
kit élethez már mi se tart,
hogy zendülő szóm tiszta íve
eggyé fogjon minden magyart.
Egyedül állunk a világon,
már ülik éjféltünk torát,
küldd el, hol mindent szörnyű gyász nyom
a felujulás mámorát!“...

9. Hangom szállt döbrentő homályban...
Fájdalmas arc néz vissza rám,
éreztem, földet elhagy lábam
s *lent* volt a Morgue s a Notredame.
Ma sem tudom, hogy meddig mentünk,
röpültünk át teret, időt,
kezemet fogta, míg lebegtünk
s megálltunk egy torony előtt.

10. Lépcsőkön mentünk fel mi. Körbe
körül sok folyosó futott.
Mind nagyobb láthatárnak örve
fogott be. Mind messzebb jutott
nézésem. Országunk határát
láttam s a fátyol megszakadt,
s láttam népem kálváriáját,
amit leírni nem szabad.

11. De láttam, a kis városokban
hogy támad új nép. S a mezőn
új buzatáblák új sorokban
várnak és minden érkezőn
valami mély, szilaj komolyság,
valami elszánt akarat:
magunk építsük magunk sorsát
s dőlnek a Jerichó falak.

12. Ha egyszer eggyé forr lihegve
igazságos, szent indulat,
meglásd Nyugat, beverjük rendre
népünk megfojtó kapukat.

Ha sorsunk még oly mostoha,
karunk száz békó átfogó,
nem lesz más népé, nem, soha
hármás halom s a négy folyó!

13. Vezess, költő, ez útra engem...!"
— Valaki rázta vállamat:
„Uram,” szólt furesa hang a csendben,
„keljen föl, régen megvirradt.”
Szemem dörzsöltem. „S a.. barátom..?”
— „Hisz Ön itt egyedül aludt!...”
Nem visz már hozzá földi lábnym?
becsukták a toronykaput?

14. Nem! Mert ezután esti társam,
míg hajnal színe biborul,
ki adta azt, hogy messzibb lássam
jövönket, hol már nem borul.
Szegény emberszókkal próbálom,
mit rám bízott nagy Mesterem,
néha kérde: vajjon nem álom? ?
s nagy elbizásom restelem.

15. Kis város és fehér tanyák ti,
emléketek Párisba jár,
bulvárokon túl messze látni
honi földet, pusztát, határt.
Mentem Mihály szent útján végig,
döngött már a sok vasszekér,
lila köd szállt fel földtől éig...
s ez a vers itt most véget ér...

IV.

1. Szabadság, szerelem költője
láthatlan köntöst rámvetett.
Bejárt velem, Kárpátok öre,
várost, falut, völgyet, hegyet.
A nagy körben nem volt barátunk,
vesztünknek mennyi nép örül,
már nem erős vár a mi várunk,
ellenség fog köröskörül.

2. Alltam élen a nagy hegységnek
Pozsony, Kassától, Aradig,
az arcok szégyenpirban égnek,
szívekben gyötrő kín lakik.

Alltam Komárom négyszögében,
 Branyiszkó és Késmárk alatt,
 a segesvári csatatéren
 nem leltem a szent hamvakat.

3. Nem nyugodhatnak szolgaföldben,
 hol magyar vértől iszamos
 a rög, s a lélek visszadöbben,
 hullákat hurcol a Maros.
 Akit tápláltál tejjel, mézzel,
 most arcodra emel kezét,
 kincsed rabolva szerte-széjjel, —
 oh hány fiad, ki vétkezett!

4. Pozsony ligetje, — haj diéta! —
 emléked mily népet nevel!
 Ősi családok ivadéka
 ott most cseh zsupánt ünnepel.
 Duna-Tiszának zsíros földjén
 boeskor tapos, fojtott szitok,
 bitorlóé a jog s a törvény,
 a hűség elrejtett titok.

5. Jaj, hizelgő-alázatosan
 mosoly az arcokon megtől,
 az égő haragtól pirosan
 lenéz a nap felhők mögött
 a lecsukott sötét zsalukra,
 bent az elfásult gyász lakik. —
 Hosszú a kálvária útja.
 Vajjon élünk-e holnapig?

6. Szatmár, hol ősi kuriából
 az eskü szállt: jobbagyadó,
 Nagyvárad, hol a törvényházból
 először szólt a szolgaszó,
 Kolozsvár, hol magyar betűkkel
 hirdette ígéit a gaz,
 s magyar magyart ridegen űz el..
 — Oh mondjátok, hogy nem igaz!

7. És mégis zeng a heje-huja,
 röppen tánc, harsog vigalom,
 idegen faj nótáját fújja,
 szírbát penget a cimbalom.

S az úton mennek sárba, porba
 lerongyolt aggok, gyermekek,
 akiket az idegen csorda
 hazájukból kikergetett.

8. És felvonultak néma sorba
 elhagyatott magyar faluk,
 a feldúlt Csik, Háromszék, Torda,
 ahol az őrtűz kialudt.
 Ami megvédett ezer évig,
 kezünkben a kard kicsavart,
 nincs hang, amely kiáltja az édig:
 Elég! Ne bántsad a magyart!

9. Fordulj felénk nevezhetetlen
 világlélek, örök bíró!
 Oh, van-e nép még oly kegyetlen,
 ki ne lenne velünk síró.
 Nincs oly bánat, mint ez. Felejtí,
 akinek kincse elveszett,
 de nem vesztett a földön senki
 egyszerre hazát s nemzetet.

10. Veriték, véráztatta föld te,
te nyújtottad csak a vigaszt,
mikor bolyongunk elgyötörve,
keresvén azt az egy igazt,
kiért az Isten megbocsát majd
a vérvörösen izzó nyárban,
megenyhíti a sok csapást majd,
hogy higyjünk a Feltámadásban!

V.

1. Forrón süt rá a barna földre
aranyugáru déli nap,
kevély kalász lehull letörve,
kaszák frissen villámlanak.
A termő mag pereg pirosan,
zöldel a rét, vár az ugar,
a tábla szélén víg-hangosan
dalt dúdol arató magyar.

2. Omlik a fényes ösztökére
sűrű fekete vér, a rög,
föld felhasított teste vére.
A kék ég alja mennydörög.

Esőt hoz vajjon? Izzadt képpel
a gazda fel, magasba néz,
megtörli ujja elejével
arcát. Mily durva ez a kéz!

3. Mint szántóföldön a barázda,
rovátkás az erős tenyér,
ha városi kezed megrázza,
vigyázz, zsibbad a tunya ér.
Nézd, az eke felé hajolva
forgó hant hangjára figyel,
így terem itt a mese, nóta...
Fent elkésett daru ível.

4. Idehallik különös hangja,
— mily szárnyaló ez ívelés —
a V betűt el egy se hagyja,
égen sötét jövendölés.
Daruserég röptül oly messze?
vagy az ékírás mást jelent?
A földnek felujjongó lelke
száguldja ott a végtelent...?

5. Friss szénaszag a levegőbe,
mint keleti, erős fűszer,
a nap, vörösen, lemenőbe
még izzón, szikrázón tüzel.
Egyszer csak eltűn. Ősi, bűvös
színekben ég a láthatár.
A lég most egyszerre de hűvös,
és elnémul minden madár.
6. Nincs átmenet. Fellelkessedve
ujjongunk, — majd semmibe húny
lángunk, még egyszer fellihegve,
csak egy marad: a büszke gúny.
S a hallgató dal, őszi este,
cigányzene, tücsök kara
— a tarlót a harmat megeste, —
fölszeng, mint egy bús ballada.
7. Kazal tövén szép piros-pozsgás
asszony, mellét kis gyermeke
szívja s indul a drága forrás,
az anya nézi: nevet-e?

Arcán az irhatlan sugárzás,
nem földi, *égi* béke ez,
nem hasztalan a tűrés, várás,
nézd, a jövő reménye ez.

8. Míg lesz erős kéz szántni, vetni,
új termést lengetnek szelek,
míg asszonyok fognak szeretni
és szülni: el mi sem veszett.
Itt lesznek ők, harcolni, vívni
a feltámasztó nagy tusát,
az életet égből lehívni,
a diadalmas ifjúság!

VI.

1. A költő szólt: „Keresd föl messze
erdélyi kedves városom,
Koltóra most száll le az este,
hold arca néz le álmoson.
Szivek mélyén a zengő ércek
még tiszta fémet rejtenek?
Türnek, biznak-é ifjak, vének
és semmit sem felejtenek?“

2. ... S ott álltam az Avas tövében,
az öreg gesztenyék alatt.
Oh, nem termett ott *azon* évben
gyümölcs. Minden meddő maradt.

Ledobta minden fa virágát,
 lehullajtotta levelét,
 s a durva kéreg alá zárták
 az élet minden melegét.

3. Ő volt, ki ezer ölre szállt itt,
 hol csákány csendül szüntelen.
 Örök sötétben érc tanyázik,
 de ha napfényen megjelen,
 ragyogja benső, láthatatlan
 tűzét, de érintsed: hideg.
 — Dal, bár nemes fém-foglatatban
 nem tetszhetik mindenkinek. —

4. Fogadj be Istenháza engem,
 ringasson el a tiszta csönd,
 merengjek a „Sepultus est“-en,
 a kis csengettyű szava csöng.
 Az oltárnál vén pap misézett,
 kórusról hallottam a kart,
 oly döbrentő volt most az ének
 itt: „Isten áldd meg a magyart!“

5. Még szállt a szívek áhítatja...
künn fegyverzörgés, lábdobaj,
jött a bitorlók egy csapatja,
és bent egyetlen nagy sóhaj
szakadt fel a kínzott lelkekből,
templomra gyász mély csendje ült
zsoltár elhallgat, hang se csendül
és minden arc megmerevült.
6. Katonák vitték be dohogva
mindönk. Elől az ősz papot.
Egy vad móc rászólt acsarkodva,
egy puskatus válloncsapott.
A nap lassan alámerült
a cinterem fái alatt
s az öreg pap feje körül
látni véltem a sugarat.
7. „Erdély, népem drága testvére
bölesőnk egy, koporsónk is egy lesz,
ha majd leszállunk ezer évre
a többi halott nemzetekhez.“

Fülembe így zúgott a jóslat,
 hullott a holt évek hava,
 meredt rám árvizi hajósnak
 kiégett szeme csillaga.

8. Költő! Jós! Mi nem halni, — élni
 és feltámadni akarunk!
 Szébb, jobb jövőt bizton remélni,
 kigyúlni látni csillagunk!
 Ne fogjon rajtunk semmi rontás,
 ébresszétek fel Hadak útját,
 szökkkeny, buzogj fel ősi forrás,
 hogy telemerjem lelke kútját!

9. Remény hamvaszöld lobogója
 lengj végig a Kárpátokon,
 házaitokban fellobogva
 az a tűz égjen, hű rokon,
 s ha elborítna kétség éjje,
 bízzál! hasad a virradat,
 Erdély, népem szép, hű testvére,
 miénk volt és miénk marad!

10. Fel hát az új honfoglalásra!

Kéz kézben kapcsolva legyen,

egész világ hadd újra lássa,

egy és erős vagy nemzetem.

Marsoljunk, mint a föld rengése,

harsogjon újra az a dal

oly ércesen, mint ég zengése:

„Talpra magyar! Talpra magyar!”

A zsarátra új hasábot hányunk
 És regélünk rég történeteket,
 Hű szerelmet, bűt, tündéri arcot,
 Pajzán tréfát, óriási harcot,
 Melyben egy nagy nemzet vérezett.“

Madách

II. RÉSZ.

ELSŐ ÉNEK.

1. Vágyódtam lenni nemes bornak
 Tűzlelke s ködből keltetni
 Sugarát tiszta, jobbuilt kornak,
 A nagy romlást felejteni.
 De ürmöt is csurrant a korsó,
 Könny, gyász, harag ömlött bele,
 Szüret helyén állt tört koporsó
 Száradt venyigével tele.

2. A lazzant hurokat hangoltam,
 Zendült a dal: Feltámadás!
 Arany must mézével bevontam,
 Hol keser ízt hagyott a gyász.

Orvosságot nyugós betegnek
 Gyermeki kéz édesbe márt..
 ..Bántlak, mert oly igen szeretlek
 Láz elgyöngít, tömjén megárt.

3. Olyan lettél, mint elhagyott lak
 Leszüretelt szállók alatt.
 Eltünt lehe must-illatoknak,
 Rakéták nem sustorganak.
 A vigadók de messze járnak.
 Nem hallani már csak megunt
 Panasszát a halódó fáknak.
 A bor kiömlött, a tűz kihunyt.

4. E földön itt hová tekintsek,
 Hogy el ne lepje könny szemem?
 Az elveszejtett drága kincsek,
 Szégyenzászlók a végeken!
 Óh inkább nagyszerű halálba,
 Mint így, nemes vad, akinek
 A vadász kése vékonyába,
 Hull vére, fut, lerogy, liheg,

5. Az utat festi vérpirosra
Az élő nedv. Figyel. Megáll.
Az üldözők zaját elhozza
A szél. Reszket. Élet? Halál?
...Nem é jobb volna földredőlni,
Hadd jöjjön a hajtó sereg,
A végső Hallalira törni:
Hősödnek vége, rengeteg!

6. Óh népek roppant rengetegje!
Kiáltok. Visszhang nincs sehol.
Elful a gyász fenséges csendje,
Rikoltó, zűrös láрма szól.
Mintha viharban döngne méhe,
Zihál, eláll lélegzetem,
És mind halkabb a dal zenéje,
Mert senki sem felel nekem.

7. Vagyunk egy .véres folt a földön,
Felettünk tompa dob dobol,
Világ: számunkra épült börtön,
Dübörg a marsoló pokol.

Feltör a vágy keserűn, fájón:
 Önmagunkon nevetni, a
 Szörnyű fájás hogy úgy ne fájjon
 Világos után Nagyida.

8. Óh ifjúságom drága képe,
 Mesélj, te halkan ringató,
 Éjfélkor így, holdas tükrébe
 Mutat hattyút a tiszta tó.
 Hangjuk hallom, kik régen voltak,
 „Mit élet megvon — így Arany —
 Talán majd megadják a holtak“
 S a homály sem vigasztalan.

9. Rejtett világ, ahol én élek
 Kevély nevet takar nevem,
 Homokban a „boldog kevés“-nek
 Befűt nyomait keresem.
 Feljön a Hold még. Oszlik éjjel.
 Napfelkeltünket látni akarom,
 S a remény hajnalszőnyegével
 Rongyolt ruhánk, sebünk betakarom.

MASODIK ÉNEK.

1. Nincs hősöm. Jöjj, te messzi csöndes,
Derűs, magyar kisvárosom.
Ma gondolatom hozzádröpdés,
Szűk utcáidon átoson.
Idő száguldó folyamában
Otthon, elsodrott kis sziget,
Öleljetek szelíden, lágyan,
Gyermek emlékek, hű szívek.

2. Jött iskola léleknyitónak,
Betűk, törvények, mély szavak
Kondultak. A délignyitónak
Zárultát lesni hallgatag,

Lepke aranyhimét csodálni
 Tudni: érez, bogár, virág,
 Az esthajnalcsillagra várni,
 Kérdezni, hol a másvilág?

3. Elrejtőzni a zöld bokorba,
 A kertben nyár-éjféli csend,
 Hanyatt a fűben elfogódva
 Lesni a csillag-végtelent.
 A holdfényen lányok cicáznak,
 Kacajuktól hangos a ház,
 Feléd piros lángok cikáznak,
 Fehér ágyad megbabonáz.

4. Iskolaudvar szegletébe
 Láttál-é magános fiút
 Félénkséggel mély, kék szemébe,
 Ki minden szóra elpirult?
 Óh, a gyermek milyen kegyetlen!
 Nem hívják, bárhogy menne is
 Játsszani velük. Lapda reppen
 S már tudja, van rossz ember is.

5. Szerettem állni ablakunknál
Oly jólesett a téli táj,
Havas vadszöllőlugasunknál
Egy nyári este visszafáj.
El sem bírta csillámpompáját
A tuja s földig meghajolt,
Méltósággal járta a pályát
A hold, ezüstudvara volt.
6. Majd megzörrent a kapu zárja,
Léptek döngtek az udvaron,
S az ösmerős járás zajára
Abrosz terült az asztalon.
Jött bundában, fénylő szemekkel
Nevetett át a zuzmarán,
Kilincs csattant s erős kezekkel
Lerázta a havat Apám.
7. Síma, ősz hajjal, feketébe
A nagymama köt szaporán,
Ki hinné, fátyolos szemébe
Láng is lobbant fel hajdanán.

Apa kezében ujság. Halkan,
Lábujjhegyen jár a cseléd,
Anya mesél... a hangja dallam
És tündérbkert tárul eléd:

8. Királyfi száguld paripáján,
Jótett helyébe várd a jót,
Sárkányt öl, övé szép királylány,
Röpítik táltos, gyors hajók.
S a magyar vitéz szörnyű vége,
Ki nem hajolt a kérő szóra,
Vesztőhelyen folyt ifjú vére,
Óh, piros rózsza, fehér rózsza!

9. Állt a kis város. Alkonyboltról
Szelíden nézett le a hold.
A polgár pelyhes ágyba horkolt,
Lezárt redőnyű mind a bolt.
Aludt az élet. Gyorsvonat a
Kis állomáson átszaladt,
S a sorsok cammogó vonatja
Lassun, megfontoltan haladt.

10. Poros akácok bólogattak,
 Bár elvirágzott vén fejük,
 Szívünkbe vágyat oltogattak.
 Már nem leltük sehol helyünk.
 Mint fehér holló erre tévedt
 Zengőbb vers, más muzsika, ének
 S mint friss vihar az agg avert,
 Lelkünk mélyéig felkavart.

11. S mint az első kiránduláson
 A boldog gyermek megszalad,
 Űzi szabadság, nem kell lábnyom
 Járt út... Vad, kúsza iszalag
 Csalja beljebb, mindig tovább csak
 Míg magára marad... Az est
 Rémlése kelt száz bizarr árnyat,
 Fát, gallyat ijesztőre fest,

12. Úgy érzi, hogy utánanyulnak
 Az ágak titkos-rejtezőn,
 Míg eléri az ősmert utat
 S fellélegzik lelkendezőn.

Kiált, de válasz nincs szavára,
 Eltűntek kedves társai,
 Fent zúgnak szélről megzilálva,
 Az erdő öreg hársai.

13. ... Úgy álltunk nagy idegen város

Köerdejében. Elmosott
 A meghitt otthon. Utca sáros,
 Döngtek sárga villámosok.
 Hon könnyének széles szalagja
 Kődön átkéklett. Megzavar
 A sipok, kürtök bábelhangja.
 Mi pár idetévedt magyar.

14. E versnek hány testvérem hőse

Kit ez a bánat is gyötört!
 Sehol barátja, ösmerőse,
 Lelke mozaikja összetört.
 Apánk sem értett. Nem volt távol
 Soha még ily két nemzedék...
 ... Én is, ifjúság ablakából
 Búcsúkendőket lengeték.

15. S mint táviró-oszlop magában,
Vetések, kis házak felett,
Villám szikrázó sugarában
A hírt, a zajló életet
Kapja s küldi feszített húrján,
Benne örök tűz sistereg,
Lábainál csak poros burján,
Fejénél jég s eső pereg,
16. Mi a láthatlan tűzből kaptunk
S aztán magától ellökött...
Felégetve magunk maradtunk,
Kis falvak, emberek fölött.
Nagyon előre mentünk... Lángol
A mellünkön a seb, a szégyen,
Mint vesztett harc véres porából
Az arany vitézségi érem...

HARMADIK ÉNEK.

1. Ösméred téli éjszakának
Fekete rojtos fellegét?
A halott tájék fölé gyásznak
Rá vont, nehéz szemfedelét?
Viharútját száguldva járja,
Rá nem süt csillag, hó, se hold,
Az ösmeretlen tartományba
Nevetlen, néma, vak herold.

2. Csúszós, sötét sár holt utcákon
Tán könnyel, vérrel elegyül?
Nincs útmutatni ösmert lábnyom
Egyedül vagyunk, egyedül.

Óh, ha sötétbe lámpa gyulna,
Mely távol otthonból izen,
Amig a hó remegve hullva
A lépteinken megzizen.

3. E szörnyű télnek éjszakáján
Lélek lankadt, zavart a kéz,
Áttörni a jövő homályán
Nem bír s a multba visszanéz.
Homályán az irhatatlan égnek
Mint lánggal írt jel, megjelen
Fájó gyönyör, hívő kétségnek
Barátság s első szerelem.

4. Kopottas, vékony kék kabátban
Ott járt a külső körúton.
Lelkének mély kútjánál álltam.
Kimerhetett volna, tudom,
Kincset két sugárzó vederben..
Örölte pénz, rossz szó, ideg,
Nem bírt járni köznap-mederber
Megölte a közöny s hideg.

5. ...Távol szüret szikrája lobban,
Röppen rakéta, kék s ezüst,
Tűz játéka magasba robban,
Elsistereg s gomolyg a füst.
Présháznál ültünk egymagunkban,
Lábunk előtt a rőzseláng...
Vitattuk, miért van a dalunkban
Decrescendo és lejtő láb?

6. Lelkünk baljós képekre bukkan.
Miért sorsunk oly kúsza, dáb?
A férfi mind kevesb falunkban,
Vagyunk más nép kezébe báb.
Az eleve elrendelésnek
Konok, magyar igéje zúg:
Kitépett törzsek gyökerének
Országa ez a kicsi zúg.

7. Óh, Kárpátok roppant szűrője!
Itt tengerár nőtt és apadt
Évmilliókig, míg belőle
Két tó és pár folyam maradt.

A föld alá tünt sós vizének
 Sok kincse. Nagynéha kivet
 A hant, nyomán az ösztökének
 Kagylót, tengermosott követ.

8. Fertő leánya, Balatonnak
 Örjögő dala: rianás,
 Tengersizemei Kárpátoknak,
 Tiszán fodros habvillanás...
 Mint halottégető kemence
 Porrá málasztja ezerek
 Testét, úgy nyelt e nagy medencé
 Bé tenger élő nemzetet.

9. Kincsünk hová lett? Daluk, lelkek?
 Tapodjuk nem ösmert poruk.
 Ha néha sírjaikra leltünk...
 Egyazon hegyről a borunk.
 S vége van-e a nagy apálynak?
 A szörnyű szűrő nem ereszt?
 Vagy nyílik s népét a lapálynak
 Elnyeli amaz örök Est?

10. S ő ment, toronyépítő vágyban
 Jární idegen iskolát.
 ... Aztán csak sárga arcán láttam
 Örökre dermedt mosolyát.
 Lezárt szemére csipkét tettek,
 Rózsát dobott reá a kert,
 A tollforgós lovak ügettek
 Tömjénes, ősz pap énekelt.
11. Fehér virág fejénél épen
 Mint gyermekes, rémült vígasz,
 Elől, a ministráns kezében
 Olvad, hajlik a lágy viasz.
 A circumdederunt elzöngött,
 Homokba fult a rózsza mind,
 A sírásóknak sarka döngött
 S magában maradt odakint...
12. És én... próbáltam, hogy reám int
 Bizakodón az ifjúkor,
 Dalolni jó Balassi Bálint
 Sorsát, mely vidám és komor,

Rajzolni Losonczy Annában
 Egy szőke, finom lányfejet.
 Alltam vágy szőlőlugasában
 És ürmöst ittam must helyett.

13. De mint templomban, bár utcáról
 Bezúg a lárma, csak tovább
 Miséz a pap a szent oltárról
 És felbúgnak az orgonák,
 S a Szentséget magasba tartván
 Az Isten lelke megjelen,
 Úgy száll át elmosódott, halvány
 Emléke templom-lelkemen.

14. Alarcot húztam enmagamra,
 Hozzám nem érnek jó szavak,
 Élek, mint a kristálypalackba
 Bűvölt lélek, pecsét alatt.
 Dalom füléhez tartja férfi,
 Hagyja ritmusát zsongani...
 Vajjon ~~ki~~ is írhatta? — kérdi,
 ...S választ ki sem tud mondani.

NEGYESEDIK ÉNEK.

1. Óh, régi képek! Fent, a kék ég
Mult századokból hint derűt.
Kis lábak a lengyelkét lépték,
Nehéz damaszt, szőnyeg tertült.
A kellemesi sírkövekről
Négy évszázad néz vissza rám,
S beszél a francia követről
Régen porrá lett szépnyám.

2. Nehéz, uszályos pirosbársony,
Aranyfűzős mellény, fodor,
Gyémánt a ragyogó nyakláncon,
A szőke haj, magas, bodor,

Elrejtí rubintos fejékét,
 Arany aranyba átremeg,
 De mindnél remekebb a kékjé
 Kisugárzó asszonyszemek.

3. ... Csigás haja sötét gyűrűkből
 Az íves, szép homlok körül,
 Fekete szemöldök-sűrűkből
 Két szellemes, mély szem örül.
 Atlaszmellény. A kézelőjén
 Csipke. Bársonynadrág. Csokor.
 A férfiélet delelőjén
 Vásonra rótt csodás szobor.

4. Vajjon milyen könyvet forgattak
 E türkizes, finom kezek?
 Német teátért látogattak,
 Vagy bécsi, drága balletet?
 Schiller, Körnerért lelkesedtek,
 Veled kacagtak Kotzebue?
 Vagy vén kastélyba temetkeztek
 S rágta szívük a honfibú?

5. Kunyhóknak Kartigám a hőse,
A palotáké Grandison.
Zalán diákok ösmerőse.
Dorottya alpári, bizony
E griffcsattos nagyúri dáma
Lenézte „pór“ Csokonait,
Talán titkon szerelmes lánya
Olvasta Himfy dalait...
6. Az nagy ábrándért ült fogságot
Emez... korán őszült feje,
Az Hollandba hajózni vágyott,
Tengermély lett nyuvóhelye.
Azé a herceg büszke lánya...
... És bujdokolt török tanyán
Vörössapkások kapitánya,
Kossuth katona, dédapám!
7. Öreg házunk előtt megállok,
Benézek a zárt ablakon,
Látok sárga lámpavilágot
Lobogni sápadt-lankadón.

Kis óra a kárpit-falon
 Halkan percent. Az asztalán
 Könyv, pergament... egész halom
 Vén holmit őrzött ott Apám.

8. Zöld ág hajolt ki egy vázából,
 Tengerről hozták azt nekem,
 Én láttam, télen, hogy rábámul
 Jégtársára az üvegen.
 S távol Japán meseszízigetje
 Színezte ki az éjszakám,
 A résen fény szivárgott; este:
 Odabent írt soká Apám.

9. Nevét keresni az ujságot
 Hogy átfutottuk pere alatt!
 A szó varázsa babonázott,
 S örökre szívemben maradt.
 Elmélázva és boldog merszben,
 — Parancsnokuk leszek talán? —
 Sarkantyút pengetett kis versem
 S merengőn rámfigyelt Apám.

10. Idegen emberek közt éltünk,
 Nem volt köztük barát, rokon,
 Apró szobákban is megfértünk.
 Hallgattuk halkult hurokon
 Hegedűje bús-víg zenéjét, —
 S borult szeméről tudtam ám,
 Most sok-sok el nem ért reményét
 Muzsikálja el az Apám.

11. Harcos hajón utazni-kedvvel
 Idegen földre messzi járt,
 Kísérte végtelenbe szemmél
 Gögös viharadárt, sirályt.
 Parton, forró Sziciliában,
 Ott búsult ó magyar danán..
 Új és magyar nótát próbáltam,
 Harsányt, mint a tenger Apám!

12. Drága ajándék, dalok lelke
 Mindig barát, vigasztaló,
 Önön arcunk rezg vissza benne,
 Mutatja tükre, mint a tó.

Páros szavak, ha összezsengnek,
Kelyhek királyok asztalán,
Köszöntöttük egymásra. Csend lett
S kezet fogott velem Apám.

13. Hogy elment, Anyám szemefénye,
Mint régi kristály, megtörött.
A nem hegedő sebnek éle
Rovást írt a szíve körött.
Alig tűnik át a repkényen
A hiú földi szó: örök...
S hullt, hogy mellé tettük fivérem,
Ország sírjára is a rög.

14. Még két hely van az Istenkertben
Mellettük, majd én és Anyám.
Am Te győztél Uram, a perben;
Szelíd fény baljós éjszakán,
Elröppent lelkeik sugára,
Lehullt szökökút permete,
Napitta felhők szivárványa:
Holt fivér két kis gyermeke.

15. Úgy ülnek lábamnál figyelve,
Mint mi öcsémekkel egykoron,
Házunkban hosszú téli este,
Ott ültünk a kis zsámolyon,
És hallgattuk, míg a mély árnyék
A kerten lassan ballag át,
Zách Klárát, a gonosz királynét,
Toldit és Arany-balladát.

16. Kis csöppség, bábuval kezében,
Ki szemével tekintsz reám?
Ha majd te ringatod öledben,
Ki mint te, boldog kis leány,
Ti éritek, mit el nem értem,
Begyűjtitek, mit elfecséltem
És ünnep lesz nektek a nap,
Hol sírjaink beomlanak.

17. A régi ház, a vén torony,
Nem ösmer rám a régi kert,
Hol gyermeki áldott korom,
Sírt, álmodott és ünnepelt.

Óh, kert, mult éveket berejtő,
Sok-sok rovás van mind a fán
De nem dől ki a betűerdő
S mi örökké élünk, Apám!

ÖTÖDIK ÉNEK.

1. Aranykor! Jöttöd hogy reméltem!

Szelíden ég alátekint,
Mosoly ül az Isten szemében
S az ember ember lesz megint.
A véres harcokat fájlaltam,
Hol a tenger vér is kevés,
De hittem, megváltozik arcban
Minden s jön a felébredés.

2. Utolsó harc ez. Hisz az Úrnak

Kezén minden nép szál virág,
Együtt csokor. Akarja: s hullnak
A szirmok a más lesz a világ.

Elvész egyik, támad új ország,
 Sok régi törzsök újra hajt,
 S ha vér is, mellyel harmatozzák:
 Nézd kivirulni a magyart!

3. Emlékeztek arra a télre?

Hullott felejtetőn a hó,
 Rohantunk a halál elébe.
 Eleven fal. Bús virradó.
 A vonat kereke csikordul,
 Fehér mezőn sötét sziget,
 Leégett város. Könny kicsordul,
 Orosz lesz é Kassa, Sziget?

4. Futott a nép le a síkságra

Riadtan a veszély előtt,
 Tavasszal így a Tisza árja
 Töltést, útat, falut előnt.
 S emlékeztek arra az egyre,
 — Főnsége s vétke is magyar —
 Törpült dombok közt rideg hegyre,
 A rémültekre rárivall:

5. „Vissza!“ S megáll a népnek árja,
 — Bíztnak a kemény szavak, —
 Medrébe tér. Kárpát aljába
 Testvéri gátak állanak.
 — Világ csodálta küzdelmünket,
 Hírünk, dicsőségünk örök,
 S hogy elbuktunk, Nyugat bennünket
 Törött cserépként félrelők.
6. Hiába volt a roppant küzdés
 Hiába férfiakarát,
 Hiába volt az ördögűzés,
 Hiába folyt a vérpatak.
 Négy szélén ég az ország teste,
 Szakadnak a véres sebek,
 S hyénák marakosznak este
 A még ki sem hült holt felett.
7. Kiálttok most: „Ha élne, élne“
 Az egy férfi, éjünkbe jel,
 ... Minden népnek olyan vezére
 Van, aminőt megérdemel.

Nem egy embernek kedve, kénye,
 Ami egy népet elragad,
 De viszi azt a nemzet lénye,
 Akit vezéreül fogad.

8. Látom ma is, vitték orozva
 Ölt testét... egy-két jóbarát
 Kísérte csak titokba, lopva,
 Hét sebtől véres szent porát.
 Sötét talárba a zsoltárszót
 A püspök mondta... Szörnyű éj,
 Budapesten lengtek a zászlók,
 Tombolt a téboly, szenvedély.

9. Árulók s árultak hazája!
 Itthagyjam feldúlt földedet?
 Amíg csitul őrzöngő láza,
 Vagy gyógyítsam a beteget?
 Lent, lent a dal, mint vad vihar ha
 Közelg, fecske szálldos alatt,
 A földnek lelkét jobban hallja...
 De ideköt sok drága hant.

10. Ott álltam a kormos falaknál,
Lángok vörös zászlói fenn,
Az olthatlan vérző salaknál.
... S nem jött segíteni senkisé.
Nem lázadt senki. Messzi égen
Izzott, pirult a láthatár
S olyan volt mint a testi szégyen,
Hogy itt mindennek vége már.
11. Mint mikor roppant cirkusz széle
Alatt aranylik a homok,
Kifestve pirosra s fehérre
Bukfencet hány bohóc, bolond,
Roppant körben a nagy közönség
Tapsol, fütyül és hahotáz
S nem látják, hogy reája döntsék
Sűrűg ezer kéz s ing a ház.
12. Ez volt az ország. Lebujából
Kidöbbsent egy-egy rossz alak,
Kifosztva rablott aranyából,
Ruhája rongyolt, ő salak,

Az ajtót utána bevágják,
 Bent kártyáznak nagy nemzetek,
 Az őrtállók reá kiáltják,
 „Koldus“! Menj! Minden elveszett!”

13. Hiába volt a szenvedésnek
 Szent ezer éve? Tűzjetek
 A falon. S én a felejtésnek
 Kelyhéből egyet felveszek.
 Élet? Halál? Így volna vége?
 Lecsap a sors, mint tompa bárd,
 Nincs már hogy énekelje népe
 Vesztét, csak az egy velszi bárd?

14. Vigasztaltam magam s a népem
 Gyiloktól fényes éjszakán.
 Döngött a csend, mint szívverésem.
 Zörgettek házam ajtaján.
 Betörték. Arcomba világlott
 Lámpás, kés, fegyvercső, ravasz.
 Rongyos román katona állt ott:
 Vihetjük? „Nem, mégsem ez az.”

15. A rémült csöndbe hallgatóztam.
Zendül é a Talpra Magyar?
Fülem a föld szívére nyomtam.
Nem hallszott, csak fojtott sóhaj.
De hágón túlról átesapó hit
Felémgyúlt mint az őrtüzek,
Szívük szívemhez kapcsolódik:
Várok, bizok, tűrök, hiszek.
16. Mint lendítő kerék fogába
Ezer erős fog beakad,
Érc-szerkezet torony-órába,
S a mutató, a gép halad...
Levágott törzsnek ifjú ága
Óh én népemnek ifjúsága,
Tán egyiket sem ösmerem.
Tudom, mind testvérem nekem.
17. Hadd nőjjenek kényények éig,
Roppant felkiáltójelek,
Az utakat be hadd szegélyzik
Házak és dolgos emberek.

Ez bányát bent, az vizet fékez,
 Sodrával gépet hajt patak,
 Kopár hegy majd erdővel ékes
 S rejtett erők megnyílnak.

18. Szökőkutak sugára szökken,
 Szikrázó színes permeteg.
 Munkában, tettben, fában, kőben
 Épül a boldog rengeteg
 Mélyén fehér tornyod, művészet.
 Nézd: ez a század vesztett-é,
 Vagy most fog nyerni kincset, éket
 S mi lesz, az új, nagy nemzeté.

19. A zöld vetést hidd, ne aszályát,
 A röpülést, ne zuhanást,
 Halljad a szebb jövőnek szárnyát
 Zúgni, mint emléksuhanást.
 Mi hull vizébe négy folyamnak?
 Örömkönny! s a hármas hegyen
 A nagy tüzek fel mért dobbannak?
 — Itt mind magyar s testvér legyen.

20. Elül majd a népek viharja
A világ lelke megpihen,
Amint lohad tenger tarajja
S elring a hab a vad vizen.
Kihülnek majd az égő csóvák,
A felgyújtott tetők felett,
Fölkelnek meggyalázott ország
Es eltaposott nemzetek.
21. Majd egy gyermeknek tiszta lelke
Kibomlik, mint egy Messiás.
Új nemzedékünk ércesebbre
Veri a sors. És büszke, más
Lesz az a nép, ki hívó szóra
A porból fog majd talpra kelni...
Ha lehullt lelkek Jerikója
Hozzánk jöjjetek ünnepelni!

(1919.)

JEGYZETEK

ELSŐ ÉNEK.

2. Hôtel de Cluny a Boulevard St. Michel-en.
Stendhal: Rouge et noir.
- 3—6. Szándékos reminiscenciák Szabolicska,
Ady, Nagy Zoltán Párisról szóló verseiből.
8. A románok a francia nép „testvérének”
tartják magukat.
9. E sorok Budapest román megszállása előtt
íródtak.
10. A román csapatok jöttére a lakosok fehér
zászlókat tűztek ki.
14. „Hatalmas szóval a költőben riad,
Ha későn, ha csonkán, ha senkinek, irjad!”
Arany János.

MÁSODIK ÉNEK.

11. Anonymus. Virágének egy XVI. századbeli
kódex margóján. Kosztolányi Dezső:
Virágének.
12. Csokonai. 13. Berzsenyi. 14. Katona József.
15. Arany. 16. Petőfi.
15. „Nem engedi azt soha Toldi.” A 73 éves
Géressy Kálmán, Tisza István volt neve-
lője mondása, mikor a békefeltételekről
értesült.

HARMADIK ÉNEK.

5. Petőfi.
12. Ez, valamint a II.—VI. ének néhány sza-
kasza Erdélyben kéziratban volt elterjedve.

NEGYEDIK ÉNEK.

1. Petőfi.
7. Szirba, román nemzeti tánc.

HATODIK ÉNEK.

2. Erdély egyik leggazdagabb gyümölcsstermő vidékén a román megszállás évében nem teremtek a gyümölcsfák.
 5. Petőfi: Bányában.
 5. Megtörtént esemény.
 7. Petőfi: Két ország ölelkezése.
- II. rész V. ének 13: Végvári

*Irtam 1919. március—augusztus hónapokban;
az I. rész két utolsó énekét Nagybányán.*

TÉREY SÁNDOR MŰVEI

KÖLTEMÉNYEK:

1. Versek. (Singer és Wolfner. Elfogyott.)
2. A fehér hegedű. (Singer és Wolfner.)
3. Feltámadás. (III. kiadás.)
4. Az eltört hegedű. (Kézirat. Egy része: Budapesti Hirlap.)
5. A magányos ember. (Méliusz-kiadás. Elfogyott.)

PRÓZA:

6. Visszatérés. (A Kisfaludi Társaság Franklin regénypályázatán I. díj. Franklin Társulat. Elfogyott.)

7. Leveleki Anna szerelme. (Kis regény. Kézirat.)
8. Berg Kristóf lelkiismerete. (Regény. Franklin Társulat. Elfogyott.)
9. Vidéki városok kulturája. (Cobden könyvtár.)
10. A föld lelke. (Regény. Franklin Társulat II. kiadás.)
11. A magyar kulturális egyesületek száz esztendeje. (KESZ kiadás.)

FORDÍTÁSOK:

12. Baudelaire válogatott költeményei bevezetéssel. (Athenaeum. Elfogyott.)
13. Verlaine válogatott költeményei bevezetéssel. (Singer és Wolfner. Elfogyott.)
14. André Ady: Choix de poésies. Jouve et Cie Páris. (Elfogyott.)
15. Stephan Zweig: A három mester. Bevezetéssel. (Franklin Társulat.)
16. Villon. Kis Testamentum és más versek. (Franklin kiadás.)

KÜLÖNLENYOMATOK:

17. Contrattype. Előadás a nemzetközi zenei kongresszuson. (Róma.)
18. Archives internationales. Előadás a Népszövetség Szellemi Együttműködési Bizottsága népművészeti kongresszusán.
19. Kulturbund ungarischer Städte. „Städtetag.“ (Berlin.)

FELTÁMADÁS

Térey Sándor, aki több kitűnő egyenletesen nemes költeményt és tanulmányt írt, Feltámadás címén kiadott egy hat énekes lyrai vallomást a magyarság mai széttépettségéről. Mi ez a költemény? Egy magyar lélek lázgörbéje 1920-ban, a trianoni békekötés idején. Meséje nincs, csak kúsza jajok szakadoznak ki belőle. Mintha valakinek meghal az édesanyja és beszél róla végeérthetetlenül, összefüggéstelen emlékeket, de szavai, bent a lélek mélyén mégis összeolvadnak a gyász és szeretet egységében.

A magyar mult széttört, drága cserepeit akarja összerakni. Minden nyolcsoros versszakasza ilyen zománcos cserép, gyöngéd, színes rajzzal. Az összeállítás nem sikerül, játékát újra és újra kezdi, a szent törmelékeket megint össze akarja illeszteni és érezzük, hogy a keze vérzik.

Kosztolányi Dezső: Szózat.

Az alkotó lélek a trianoni béke szomorú esztendejében inkább szenvedett, mint alkotott. Az irredenta költészetben ezer sekélyes, rossz versre átlag talán egy művészi alkotás esik: ezer vers között legfeljebb egy akad, melyben a magyar bánaton, elkeseredésen, dacon kívül igazi költői tehetség, képzelem és lelemény is megmutatkozik.

Térey Sándor Feltámadás című költeménye az irredenta versek színe-javába tartozik. A szerzőnek van színes és bő mondanivalója, kifejező képessége gazdag. Van hangja a melankóliás merengés édes-bús hangulatának megérzékesítésére csakúgy, mint a viharos szenvedélyek megszólaltatására. Térey Sándor nemcsak egy bús magyar, de: költő.

Uj Idők 1920.

Ez a kötet sejtelmes szimboluma a feltámadás vágyának, mely a költő szívében forr és ajkára strófákat varázsol. Strófákat tele hittel és kétséggel, tele reménnyel és aggódással, tele biztással és keserű szatirával, tele azzal a kimondhatatlan meghasonlással, melytől ma minden magyar szívnek meg kell vonaglni. A kötet szerzője Térey Sándor, álnév, amint Végvári is... s a vers is kézről-kézre bujdosik Erdélyben. Kora gyermeke és hírnöke eljövendő nemzedékek számára. Vonzó és kecsegtető tehetség, akin érdemes a szemünket rajta tartani addig is, míg eljön a jobb idő, a feltámadás, amikor sisakrostélyát balsorsunk e bajnoka felemelheti.

Rákosi Jenő: Budapesti Hirlap.

